

EKOenergie - Netwerk en label

De originele versie van deze tekst is Engels. In geval van onduidelijkheid of tegenstrijdigheid heeft de Engelse tekst voorrang.

Als je suggesties hebt voor een betere vertaling, of als je wil helpen om nog onvertaalde passages in het Nederlands te vertalen, contact info@ekoenergy.org

Text approved by EKOenergy's Board on 23 February 2013
With text corrections, approved on 19 June 2013

NOTE WITH REGARD TO OUR INTERNATIONALISATION: These criteria were originally meant for Europe. Lots of the wording still refers to Europe. However, on 7 August 2015 EKOenergy's Board agreed that the criteria can also be applied outside Europe. With regard to tracking, a paragraph was added to chapter 10 of this text. The rest of the wording will be updated during the next criteria review, in 2020-2021.

NOTE WITH REGARD TO HYDROPOWER: In 2018 and 2019 we updated our criteria with regard to hydropower. The new criteria, listed in chapter 8.3.C of this text are now being piloted but haven't been finally approved yet. The final approval will happen during the criteria review of 2020-2021.

For more information see www.ekoenergy.org or contact EKOenergy's Secretariat, info@ekoenergy.org

-

Inhoud

1.	Inleiding.....	2
2.	EKOenergie netwerk en label.....	2
3.	De structuur van het EKOenergie netwerk.....	3
3.1	Netwerk.....	3
3.2	Het EKOenergiebestuur.....	3
3.3	De ondersteunende entiteiten.....	3
3.4	Het secretariaat.....	4
3.5	Klachtensysteem en het arbitragepanel.....	4
4.	Taal.....	5
5.	Het label als voornaamste middel.....	5
6.	Consumenteninformatie.....	6
6.1	Informatie over het EKOenergie product.....	6
6.2	Andere informatie.....	7
6.3	Financiering van EKOenergies werk.....	7
7.	Geschikte types van elektriciteit.....	7
8.	Duurzaamheid.....	8
8.1	EKOenergie en duurzaamheid.....	8
8.2	Algemene verplichting: naleving van alle wettelijke verplichtingen.....	9
8.3	Specifieke vereisten.....	9
a.	wind.....	9
b.	zonne-energie.....	9
c.	waterkracht.....	10
d.	oceanenergie en mariene energie.....	13
e.	geothermische energie.....	14
f.	bioenergie (vast, gasa en vloeibaar).....	14
8.4	Hoe weten of de elektriciteit van een bepaalde centrale in aanmerking komt?.....	17
9.	Klimaat.....	18
9.1	Klimaatfonds.....	18
9.2	EKOenergy full power.....	20
10.	Oorsprong, traceerbaarheid en dubbel telling.....	20
10.1	Tracering van elektriciteit.....	20
10.2	Invoer en uitvoer.....	21
10.3	Annulering in ander land dan het land van verbruik.....	21
10.4	Interpretatie en communicatie.....	22
11.	Auditing en verificatie.....	22
11.1	Wie kan auditen en hoe?.....	22
11.2	Wie moet gecontroleerd worden en waarvoor?.....	22
a.	elektriciteitsleveranciers.....	22
b.	leveranciers van GvO's in het geval van een niet-gebundelde aankoop.....	23
11.3	Follow up.....	24
11.4	Jaarlijkse audits voor centrales die bioenergie gebruiken.....	24
12.	Hoe EKOenergie verkopen?.....	25
13.	Bijdragen.....	25
14.	Naam en logo.....	25
15.	Herziening van de criteria.....	26

1. INLEIDING

Deze tekst geeft een overzicht over het EKOenergie netwerk en het EKOenergie label. Hij beschrijft de doelstellingen en de structuur van het netwerk, én de criteria van het EKOenergie label.

EKOenergie is het resultaat van een intensief consultatieproces met Europese milieuverenigingen, elektriciteitsleveranciers, elektriciteitsproducenten, consumenten, consumentenorganisaties en overheden. Dit overleg gebeurde volgens de ISEAL *Code of Good Practice for Setting Social and Environmental Standards* (Code van Goede Praktijken voor het opstellen van sociale standaarden en milieustandaarden), www.isealliance.org. EKOenergie is ook ook geïnspireerd door de aanpak van het Amerikaanse Green-e label, www.green-e.org

Zie www.ekoenergy.org

2. EKOENERGIE NETWERK EN LABEL

EKOenergie is een netwerk van Europese milieuorganisaties en gaat ervoor om:

- De ontwikkeling van de hernieuwbare elektriciteitssector te stimuleren en klimaatvriendelijke oplossingen te promoten.
- Bij te dragen tot de bescherming van de biodiversiteit, de habitats en de ecosysteemdiensten.
- Alle elektriciteitsverbruikers te informeren over het (elektriciteits) product dat zij kopen en over wat die aankoop betekent.
- De positieve energie te mobiliseren van duizenden personen, groepen en bedrijven die onze onze ambitie delen; en hen de kans te geven om mee te doen.
- De dialoog te bevorderen tussen -en de krachten bundelen met- de elektriciteitssector, de milieubeweging en andere belanghebbenden (bijvoorbeeld de consumentenorganisaties en de overheden).

Het meest zichtbare instrument om deze doelen te bereiken is het EKOenergie label, het eerste en enige pan-Europese label voor elektriciteit.

Het doel van dit label is om elektriciteitsleveranciers te helpen een gemakkelijk herkenbaar en algemeen aanvaard elektriciteitsproduct te verkopen. Bovendien wil het label de consument helpen om z'n weg te vinden op de complexe Europese elektriciteitsmarkt. Consumenten van EKOenergie ontvangen correcte informatie over de herkomst van hun elektriciteit en over de kenmerken van die aankoop. Daarnaast voldoet EKOenergie aan de duurzaamheidseisen die door het EKOenergie netwerk vastgelegd zijn.

Het EKOenergie label is het enige label voor elektriciteit dat gebaseerd is op input vanuit gans Europa, dat werkt op de gehele Europese markt en dat wordt erkend door actoren in alle Europese landen.

3. DE STRUCTUUR VAN HET EKOENERGIE NETWERK

3.1 Netwerk

Het EKOenergie netwerk is een coalitie van milieuverenigingen. De structuur zal in de loop der tijd evolueren, om aangepast te blijven aan de behoeften en vaardigheden van de leden.

Tijdens de opstartfase, wordt de relatie tussen de EKOenergie leden geregeld door de "Interim-overeenkomst tussen de partners van het EKOenergie netwerk". Deze overeenkomst geeft alle leden een stem in het EKOenergie Bestuur. De beslissingen worden genomen met een 3/4 meerderheid (minstens 3 keer meer ja dan nee).

De leden zijn overeengekomen om deze structuur opnieuw te evalueren van zodra EKOenergie wordt verkocht in 6 landen (minimaal volume van 100 GWh per land). De meest waarschijnlijke evolutie is dat de leden een EKOenergie organisatie (rechtspersoon) zullen oprichten, met aan het hoofd ervan een bestuur dat wordt gekozen door de leden.

3.2 Het EKOenergie Bestuur

Het EKOenergie Bestuur is het hoogste bestuursorgaan binnen de managementstructuur. Het Bestuur zet de strategie van de organisatie uit, beslist over de criteria, beslist of productie-eenheden in aanmerking komen voor productie van EKOenergie (in de gevallen vermeld in deze tekst), beslist over het gebruik van de middelen uit het EKOenergie Milieufonds en het EKOenergie Klimaatfonds, en benoemt het hoofd van het EKOenergie secretariaat. Alle beslissingen worden voorafgegaan door een intensieve raadpleging van relevante belanghebbenden en forums.

De huidige "Interim-overeenkomst tussen de partners van het EKOenergie netwerk" geeft alle leden één stem in het EKOenergie Bestuur. In de toekomst kan een andere samenstelling worden overeengekomen.

3.3 De ondersteunende entiteiten

Adviesgroep

De Adviesgroep wordt benoemd door het Bestuur en telt ongeveer 3 keer meer leden dan het Bestuur. De benoeming is 2 jaar geldig en kan worden verlengd.

In de adviesgroep zijn er gereserveerde plaatsen voor de volgende groepen van belanghebbenden:

- Milieuverenigingen: zowel Europese milieukoepels als nationale / regionale NGO's.
- De elektriciteitssector (producenten, handelaren en leveranciers).
- Consumenten van EKOenergie, hun brancheorganisaties en consumentenorganisaties.

Anderen mogelijke leden zijn b.v. instanties die betrokken zijn bij de werking van het systeem van Garanties van Oorsprong.

De Adviesgroep kan input geven over alle kwesties die verband houden met EKOenergie. De Adviesgroep wordt actief geïnformeerd over de agenda van het Bestuur. Het Bestuur moet binnen de 2 maanden reageren op opmerkingen en vragen van de leden van de adviesgroep.

De adviesgroep benoemt de leden van het EKOenergie Arbitragepanel met een 3/4 meerderheid.

Werkgroepen

Het EKOenergie Bestuur of het EKOenergie secretariaat kan beslissen om werkgroepen in het leven te roepen. Alle leden van het EKOenergie netwerk kunnen experts voordragen. De leden van de werkgroepen worden benoemd door het Bestuur of door het Secretariaat, na raadpleging van de Adviesgroep.

Waar mogelijk, zal EKOenergie gebruik maken van (of samen werken met) bestaande fora en netwerken, in plaats van nieuwe structuren op te zetten.

3.4 Het Secretariaat

De dagelijkse leiding van EKOenergie is in handen van een Secretariaat. De taken van het Secretariaat zijn:

- Instaan voor het reilen en zeilen van EKOenergie.
- Vertegenwoordigen van EKOenergie en leggen van contacten.
- Dienstverlening aan de stakeholders en belangengroepen.
- Het organiseren, voorbereiden en opvolgen van alle vergaderingen van de EKOenergie structuur.
- Opstellen van documenten ter voorbereiding van de besluitvorming over de budgetten en actieplannen.
- Voorbereiding van interne en externe rapporten.
- Publicatie en verspreiding van informatie.
- Instaan voor het financieel beheer van de vereniging.

3.5 Klachtensysteem en het Arbitragepanel

Iedereen kan een klacht indienen tegen een besluit (of ontbreken van een besluit) van het EKOenergie Bestuur, of tegen de wijze waarop de EKOenergie-regels worden uitgevoerd. De klacht moet overgemaakt worden aan het EKOenergie Bestuur en de EKOenergie Adviesgroep wordt ervan op de hoogte gebracht.

Het EKOenergie Bestuur moet binnen 3 maanden reageren op klachten van

- Leden van het EKOenergie netwerk.
- Bedrijven die EKOenergie verkopen.
- Elektriciteitsproducenten (of hun vertegenwoordigers) in het geval van beslissingen over het in aanmerking komen van hun productie-eenheden.

Indien partijen die verantwoordelijk zijn voor de klacht, het niet eens met de reactie van het Bestuur, en als ze behoren tot een van de 3 bovengenoemde categorieën, kunnen zij de zaak voorleggen aan het EKOenergie Arbitragepanel.

Het EKOenergie Arbitragepanel bestaat uit minimaal 3 deskundigen die door de Adviesgroep voorgedragen en door het EKOenergie bestuur benoemd worden. Een benoeming is geldig voor 5 jaar. In het Arbitragepanel, is er een voorbehouden plaats voor een expert inzake milieu en een voor een expert inzake hernieuwbare elektriciteit. De betrokken belangengroepen zullen de kans krijgen om kandidaten voor te stellen. Ten minste een lid van het Arbitragepanel moet een jurist zijn (Master in de Rechten).

De arbitrageprocedure zal worden gebaseerd op de bestaande arbitrage regels, zoals de regels van het Europese Hof van Arbitrage. Het Arbitragepanel komt tot een definitieve beslissing binnen 6 maanden nadat een zaak is verwezen naar het. Een klacht schorst de geldigheid van de bestreden beslissing niet.

Het Arbitragepanel zal ook instaan voor de beslechting van geschillen in verband met de Licentieovereenkomst, indien -en voor zover dat- EKOenergie en de Vergunninghouder dit zijn overeengekomen in de Licentieovereenkomst.

Het EKOenergie Arbitragepanel wordt niet later dan 2 jaar na de eerste verkoop van EKOenergie operationeel.

4. TAAL

De werktal van het EKOenergie netwerk is Engels, maar het Secretariaat zal er alles voor doen om zo zoveel mogelijk belanghebbenden te helpen in hun eigen taal, bijvoorbeeld door het opzetten van een netwerk van vrijwillige vertalers.

In geval van verschillen tussen verschillende taalversies, heeft de Engels versie voorrang.

5. HET LABEL ALS VOORNAAMSTE MIDDEL

Het EKOenergie netwerk wil het gebruik van hernieuwbare elektriciteit (zoals vermeld in hoofdstuk 7) bevorderen. De acties van het EKOenergie netwerk zullen zich in het bijzonder richten op elektriciteit met het EKOenergie label.

Het EKOenergie label is het netwerks belangrijkste middel om een toegevoegde waarde te creëren, dat wil zeggen om ervoor te zorgen dat de elektriciteitsmarkt een ondersteuning en een versterking vormt voor het milieu- en klimaatbeleid. Als zodanig garandeert het EKOenergie label garandeert:

- Dat een deel van de prijs van de groene stroom naar acties en maatregelen gaat, die niet zou

hebben plaatsgevonden zonder de aankoop.

- Dat een deel van de groene stroomprijs wordt geïnvesteerd in de bevordering van hernieuwbare elektriciteit, en in het bevorderen van uitwisseling van kennis en ervaring.
- Dat er extra criteria worden vastgesteld voor welke elektriciteit kan worden verkocht als EKOenergie, en voor hoe deze elektriciteit moet worden verkocht. In het algemeen worden de EKOenergie criteria gebaseerd op "best practice" inzake Europese milieu-, energie-en wetgeving inzake consumentenbescherming. EKOenergie is een 'stok' en een 'wortel' om alle actoren aan te moedigen om de Europese regels goed uit te voeren, zowel in EU-lidstaten als in andere landen.
- Dat de consumenten van EKOenergie meer gedetailleerde en meer betrouwbare informatie krijgen over hun aankoop. Hierdoor kunnen zij kiezen voor de elektriciteit die het beste past bij hun behoeften en voorkeuren.

Om deze redenen kan elektriciteit alleen worden verkocht als EKOenergie als het product voldoet aan de criteria opgesteld door het EKOenergie netwerk. De criteria hebben betrekking op de volgende aspecten:

- Consumenteninformatie (hoofdstuk 6).
- Hernieuwbaarheid, duurzaamheid en klimaat (hoofdstukken 7, 8 en 9).
- Tracking en voorkomen van dubbeltellingen (hoofdstuk 10).
- Auditing en verificatie (hoofdstuk 11).

6. CONSUMENTENINFORMATIE

6.1 Informatie over het EKOenergie product

Leveranciers moeten consumenten en potentiële consumenten informeren over de herkomst van het EKOenergieproduct dat ze leveren.

Deze informatie moet minimaal het volgende omvatten:

- Het land van herkomst.
- De wijze van productie. Deze informatie moet gebaseerd zijn op de lijst van hernieuwbare energiebronnen van hoofdstuk 7 van deze tekst. Voor windenergie, is het raadzaam om onderscheid te maken tussen productie op volle zee, langs de kust en op de wal. Wanneer meer specifieke informatie wordt gegeven, kan de algemene categorieën worden weggelaten. Wanneer het elektriciteitsproduct bestaat uit een mix van verschillende soorten duurzame elektriciteit, moet het percentage van elk type worden genoemd.

Het EKOenergie Secretariaat zal een "code" (Code of Conduct) uitwerken. Die zal aangeven hoe en wanneer deze informatie moet worden verstrekt.

Het document zal ernaar streven om in overeenstemming te zijn met de "best practice" van andere certificeringsprogramma's, zoals die van het Green-e programma. Het zal gebaseerd zijn op de uitkomst van een intensief overleg met de Europese leveranciers en andere belanghebbenden.

Deze code zal als bijlage toegevoegd worden aan de overeenkomst tussen de elektriciteitsleverancier en EKOenergie (de licentieovereenkomst).

In de code zal minimaal rekening gehouden worden met de volgende elementen en overwegingen:

- De consumenten moeten in staat zijn om hun keuze te baseren op informatie over het land van herkomst en de wijze van productie.
- Deze informatie moet ook worden verstrekt in het individuele leveringscontract.
- Wijzigingen in de samenstelling van de geleverde stroom producten of het verlies van de EKOenergie-status, moet aan elk van de betrokken consumenten afzonderlijk meegedeeld worden. Alsook aan het EKOenergie Secretariaat.
- Leveranciers vermijden om eigen uitspraken te doen over de gevolgen van de aankoop van EKOenergie (bv impact op de koolstofvoetafdruk en uitspraken in verband met additionaliteit). In plaats daarvan kopiëren ze de formuleringen opgesteld door het EKOenergie netwerk of ze verwijzen naar relevante pagina's op de EKOenergie website. De EKOenergieteksten over koolstofimpact zullen in overeenstemming zijn met de internationale best practice.

6.2 Andere informatie

Het EKOenergie netwerk zal actief werk maken van de verspreiding van degelijke consumenteninformatie en het bevorderen van elektriciteitsetikettering overeenkomstig de Europese Richtlijn betreffende de Elektriciteitsmarkt (Richtlijn 2003/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit), en zal met betrekking tot de residuele mix¹, het gebruik bevorderen van cijfers die de RE-DISS/EPED² aanbevelingen respecteren (zie hoofdstuk 10 voor meer informatie).

6.3 Financiering van EKOenergies werk

Voor elke Megawatt uur (MWh) verkocht als EKOenergie, betaalt de leverancier minimum 0,08 euro (acht eurocent) aan het EKOenergie netwerk, ter financiering van de activiteiten van het netwerk, en ter ondersteuning van de acties die tot doel hebben de vraag naar duurzame elektriciteit te verhogen.

Als er meer dan 250 GWh EKOenergie wordt verkocht aan dezelfde eindgebruiker, moet deze bijdrage niet worden betaald voor het gedeelte boven 250 GWh.

7 GESCHIKTE TYPES VAN ELEKTRICITEIT

EKOenergie is een label voor hernieuwbare elektriciteit. Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit

---

¹De residuele mix is de elektriciteitsmix geleverd aan consumenten die geen contract voor een specifiek elektriciteitsproduct. In de praktijk is het meestal de elektriciteit op het net, verminderd met de volumes van de groene stroomcontracten.

²EPED is een platform voor entiteiten die aangewezen zijn door de overheid om de residuele mix te berekenen (zie www.eped.org). EPED wordt in zijn werk gesteund door RE-DISS (www.reliable-disclosure.org), een project gericht op een aanzienlijke verbetering van de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van de informatie die aan Europese elektriciteitsgebruikers met betrekking tot de oorsprong van de elektriciteit die zij consumeren.

die afkomstig is van natuurlijke bronnen die niet verminderd is door gebruik of natuurlijke bronnen die worden gebruikt zodanig dat zij relatief gemakkelijk worden geregenereerd door natuurlijke processen.

Momenteel aanvaardt EKOenergie hernieuwbare elektriciteit uit de volgende bronnen:

- a) Wind
- b) Zon
- c) Water³
- d) Oceaan- en mariene energie (getijdenenergie, golfslagenergie, energie uit zeestromingen, ...)
- e) Geothermisch
- f) Bio-energie (vast, vloeibaar en gas)
- g) Stortgas
- h) Sioolzuiveringsinstallaties

De volgende bronnen zijn uitgesloten:

- a) Kolen en olieschalie
- b) Aardolie, met inbegrip van onconventionele olie, zoals schalie-olie en olie uit teerzand
- c) Caardgas, met inbegrip schaliegas
- d) Turf
- e) Nucleair
- f) Verbranding van afval met uitzondering van biomassa

Deze lijst van geaccepteerde bronnen is niet exhaustief.

8. DUURZAAMHEID

8.1 EKOenergie en duurzaamheid

Om de stabiele groei van de Europese hernieuwbare elektriciteitssector te verzekeren, is het belangrijk dat de verschillende promotors van duurzame elektriciteit elkaar begrijpen en versterken, zelfs als ze verschillende belangen en uitgangspunten hebben: de producenten, de leveranciers, de handelaars, het klimaatbeleid specialisten, de natuurbeschermers, de consumentenorganisaties, ...

Het EKOenergie label en het EKOenergie netwerk willen een rol spelen in het bij elkaar brengen van stakeholders. In het bijzonder door:

- Een pragmatische aanpak gericht op betrokkenheid van de belanghebbenden.
- Het creëren van een milieu-fonds, waarvan geld zal worden gebruikt voor concrete biodiversiteitsbeschermingsacties, overeengekomen door de relevante belanghebbenden.
- Het openhouden van de mogelijkheid om de meest controversiële hernieuwbare elektriciteitsproductie-eenheden uit te sluiten van het toepassingsgebied van EKOenergie.

Het EKOenergie netwerk en de andere belanghebbenden zullen de resultaten regelmatig evalueren,

³ Electriciteit geproduceerd door water dat opgepompt is (als opslag) is uitgesloten

en zullen -indien nodig- aanpassingen voorstellen in lijn met hoofdstuk 15 van deze tekst.

8.2 Algemene verplichting: naleving van alle wettelijke verplichtingen

Om te kunnen worden verkocht als EKOenergie moeten de productie-inrichtingen waarvan de elektriciteit afkomstig van, voldoen aan

- Alle wettelijke voorschriften die gelden op de plaats van productie.
- Alle eisen opgelegd door de vergunning.

In de volgende paragrafen geven we een overzicht aanvullende eisen. Voor elk type energiebron zijn de aanvullende eisen afzonderlijk vermeld.

8.3. Specifieke vereisten

A. Wind

Installaties in de volgende gebieden zijn alleen aanvaardbaar als het EKOenergie Bestuur ze goedkeurt, na raadpleging van de relevante belanghebbenden:

- Natuurgebieden aangewezen door de autoriteiten
- Natura 2000-gebieden (<http://natura2000.eea.europa.eu/>)
- Important Bird Areas (<http://www.birdlife.org/datazone/site/search> maps/>)
- UNESCO World Heritage Sites (Werelderfgoed, zie <http://whc.unesco.org/en/254/>)

De bovenvermelde gebieden slechts van toepassing voor zover zij aangeduid zijn op de kaart die te vinden is op www.ekoenergy.org

Beslissingen moeten met redenen zijn omkleed, de wetgeving respecteren die van kracht is op de plaats van productie en rekening te houden met de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden. Beslissingen zijn openbaar.

Het EKOenergie Bestuur kan deze goedkeuringsbevoegdheid voor een welbepaalde tijd en voor een welbepaald gebied delegeren aan andere entiteiten, in het bijzonder aan nationale of regionale milieu-NGO's. Deze entiteiten zijn gebonden door dezelfde verplichtingen als de EKOenergie bestuur, in het bijzonder door de verplichting om andere belanghebbenden te raadplegen

B. Zonne-energie

Installaties verankerd in de grond, die zich in de volgende gebieden bevinden, zijn alleen aanvaardbaar als het EKOenergie Bestuur die goedkeurt, na raadpleging van de relevante belanghebbenden:

- Natuurgebieden aangewezen door de autoriteiten

- b) Natura 2000-gebieden (<http://natura2000.eea.europa.eu/>)
- c) Important Bird Areas (<http://www.birdlife.org/datazone/site/search>> maps/)
- d) UNESCO World Heritage Sites (Werelderfgoed, zie <http://whc.unesco.org/en/254/>)

De bovenvermelde gebieden slechts van toepassing voor zover zij aangeduid zijn op de kaart die te vinden is op www.ekoenergy.org

Deze goedkeuring kan afhankelijk worden gesteld van het bestaan en de uitvoering van een beheersplan, met inbegrip van elementen zoals:

- Afsluitingen (vermijden van versnippering en garanderen van doorgang voor dieren).
- Pesticide-vrije beheer.
- Maatregelen om bedekken van de grond te voorkomen (bijvoorbeeld door het gebruik van 'bodem-schroeven' om het gebruik van beton te voorkomen).
- Habitat management op het gebied tussen de panelen en op de onbebouwde delen van de site.
- Waterbeheer.

Beslissingen moeten met redenen zijn omkleed, de wetgeving respecteren die van kracht is op de plaats van productie en rekening te houden met de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden. Beslissingen zijn openbaar.

Het EKOenergie Bestuur kan deze goedkeuringsbevoegdheid voor een welbepaalde tijd en voor een welbepaald gebied delegeren aan andere entiteiten, in het bijzonder aan nationale of regionale milieu-NGO's. Deze entiteiten zijn gebonden door dezelfde verplichtingen als de EKOenergie Bestuur, in het bijzonder door de verplichting om andere belanghebbenden te raadplegen.

C. Waterkracht

C.1 Environmental requirements for hydroelectric installations

General and specific requirements

The general requirement is that the operation of the installation complies with all legal requirements, as well as with the requirements of concessions and permits (See also chapter 8.2)

In addition, EKOenergy sets specific environmental requirements with regard to fish migration, water flow and river habitats. Each criterion includes basic performance level and advanced performance level. For the hydropower installation to qualify for EKOenergy, the basic level must be reached within each three criteria. In addition, an advanced performance level must be reached within one of the three criteria.

Special situations and exceptions:

These additional requirements don't apply with regard to installations located in completely artificial water bodies such as water supply tunnels or irrigation canals.

Hydropower installations with a capacity of less than 1 MW may be dismissed if the

electricity production is minor compared to the adverse environmental impact.

If the advanced level is reached in two criteria, it is possible to apply for liberation from the third criteria for a justifiable reason. EKOenergy's Secretariat decides on the exemption based on a careful and written consideration of all elements.

Additional requirement 1. Fish migration

Goal: Fish species, typical for the water basin, can pass the hydropower installation upstream and downstream on their own as needed.

EKOenergy doesn't support the construction of new barriers to fish migration and free flow. Therefore we only accept power generation from dams and barriers that are constructed before 1 January 2013. EKOenergy can also accept power plants constructed more recently if there are no new negative impacts on the water body, e.g. replacements of old dams or installations that do not dam the entire flow or the river.

	Requirement	Ways to prove
Basic	A functional (natural or technical) fish passage structure or an alternative pathway, suitable for the target species, exists. The functioning of these passages and pathways has been monitored (or: in the case of new fish passages or pathways: the functioning will be monitored.)	The plant and fish passages or alternative pathways shown on a map or photograph, report on the operation of the passage or pathway, etc
Advanced	In addition, the monitoring is regular and done according to the monitoring results, additional measures have been taken to improve the function of the fish passage (or alternative pathway). Measures have improved the conditions for upstream migration in the fish pass. Also downstream migration has been considered and measures have been taken to direct fish past the power plant.	Report on regular monitoring. Report on measures taken and their impact, etc.

Criterion 1 is also applied in the case where there are other barriers to fish migration upstream and/or downstream from the power plant.

Criterion 1 is not applied if the dam or barrier is located on a place where no fish could pass for natural and geographical reasons (e.g. a high waterfall) and power plant does not diminish possibilities for fish migration on other river stretches.

Additional requirement 2. Water flow

Goal: The river is never dry. The operation of the plant guarantees an adequate and uninterrupted flow in the river reach through the bypass channel or through turbines.

	Requirement	Ways to prove
--	-------------	---------------

Basic	Minimum water discharge at discharge points is defined by using average low flow as a reference. Hydro-peaking with zero flow to the bypass reach (if present) or to the lower channel i.e. tail race (if bypass is not present) does not occur in normal operation of the plant.	Points of flow measurements on a map, flow curves (m ³ /s), average low flow of the river (m ³ /s), minimum discharge through plant (m ³ /s), minimum discharge through fish pass and/or bypass (m ³ /s), reports
Advanced	In addition, the ecological flow for the river has been defined for each season, including minimum flow, maximum flow, timing of flood events, speed of ramping up and down the peaking. It is applied in the operation of the power plant and the fish pass, and/or in the planning of relevant mitigation measures.	Report on ecological flow, report on application in the operation

In cases of plants with reservoirs high up in mountains/fells and a tunnel system for intake and outflow of water to power plants, criterion 2 is applied at discharge points downstream of the power plant.

Additional requirement 3. River habitats

Goal: Stream-inhabiting species have a place to live and breed. Habitats for species that inhabit and reproduce in the river ecosystems is available in the section of water body where the hydropower plant is located.

	Requirement	Ways to prove
Basic	All-year-round watered habitat, suitable for river organisms, is maintained or restored in the river reach or in a tributary reach, in a bypass (natural fishway or old natural reach) or in a compensatory reach built for this purpose. The habitat is accessible for the river organisms in relation to the plant site.	Report on quality and quantity of the habitats. General description, water levels and locations on a map. Area of habitats (total area in m ² or 100 m river stretch).
Advanced	In addition, the function or habitats as a living and breeding environment for river organisms is monitored. The feedback from monitoring is applied to increase the quality and/or quantity of the habitats. The measures improve e.g. flow conditions and bottom substrate.	Breeding result of specified river organisms (e.g. smolt production per hectare), report on measures to restore or improve habitats.

In cases of plants with reservoirs high up in mountains/fells and a tunnel system for intake and outflow of water to power plants, criterion 3 is applied for downstream river reaches.

C.2 Application procedure, publicity and validity period

A separate application should be submitted for each power plant. All measures that are necessary to fulfil the requirements need to be completed before the approval.

EKOenergy's Secretariat checks if the submitted documents prove sufficiently that all the above listed requirements are fulfilled. If needed or relevant, the Secretariat contacts local stakeholders and/or organises a public consultation. The list of EKOenergy-approved hydropower plants is publicly available on www.ekoenergy.org.

The approval of hydropower plants is valid for 5 years. However, a power plant will be removed from the list at any time if it does not fulfil the above mentioned general and specific requirements. In case of force majeure that temporarily interrupts fulfilment of the criteria, an exception from removal can be applied. A force majeure is e.g. natural disaster or sudden legal conditions that clash with the environmental requirements of EKOenergy.

C.3 Payments for river protection projects

For each sold MWh of EKOenergy-labelled hydropower, sellers pay minimum 0.10 € (ten eurocents) to river protection projects, via the so called Environmental Fund. (This is in addition to the regular payment of the Licence Fee (see 6.3.) and the payment for climate projects)

These contributions are managed by the EKOenergy Secretariat, under the supervision of the EKOenergy Board. Costs related to the management of the contributions must not exceed 5% of the total contributions.

The contributions are used to implement river restoration projects or projects that help to avoid the environmental damage caused by hydropower. Projects are selected in an open, transparent and objective way. The geographical target of the call takes into account the country of origin of the electricity production and the country where the electricity has been sold. Important elements in the selection of the projects to be financed include ecological impact and cost-efficiency.

D. Oceaanenergie en mariene energie

Installaties voor oceaanenergie en mariene energie (met uitsluiting van installaties op getijdenrivers en in estuaria) die in de volgende gebieden gelezen zijn, zijn alleen aanvaardbaar als het EKOenergie Bestuur ze goedkeurt, na raadpleging van de relevante belanghebbenden:

- a) Natuurgebieden aangewezen door de autoriteiten
- b) Natura 2000-gebieden (<http://natura2000.eea.europa.eu/>)
- c) Important Bird Areas (<http://www.birdlife.org/datazone/site/search?maps/>)
- d) UNESCO World Heritage Sites (Werelderfgoed, zie <http://whc.unesco.org/en/254/>)

De bovenvermelde gebieden slechts van toepassing voor zover zij aangeduid zijn op de kaart die te vinden is op www.ekoenergy.org

Beslissingen moeten met redenen zijn omkleed, de wetgeving respecteren die van kracht is op de plaats van productie en rekening te houden met de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden. Beslissingen zijn openbaar.

Het EKOenergie Bestuur kan deze goedkeuringsbevoegdheid voor een welbepaalde tijd en voor een welbepaald gebied delegeren aan andere entiteiten, in het bijzonder aan nationale of regionale milieuverenigingen. Deze entiteiten zijn gebonden door dezelfde verplichtingen als de EKOenergie bestuur, in het bijzonder door de verplichting om andere belanghebbenden te raadplegen.

Noot: Voor installaties op getijdenrivieren en in estuaria zijn precies dezelfde regels van toepassing als voor (andere) waterkrachtcentrales.

E. Geothermische energie

Installaties in de volgende gebieden zijn alleen aanvaardbaar als het EKOenergie Bestuur ze goedkeurt, na raadpleging van de relevante belanghebbenden:

- a) Natuurgebieden aangewezen door de autoriteiten
- b) Natura 2000-gebieden (<http://natura2000.eea.europa.eu/>)
- c) Important Bird Areas (<http://www.birdlife.org/datazone/site/search> maps/>)
- d) UNESCO World Heritage Sites (Werelderfgoed, zie <http://whc.unesco.org/en/254/>)

De bovenvermelde gebieden slechts van toepassing voor zover zij aangeduid zijn op de kaart die te vinden is op www.ekoenergy.org

Beslissingen moeten met redenen zijn omkleed, de wetgeving respecteren die van kracht is op de plaats van productie en rekening te houden met de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden. Beslissingen zijn openbaar.

Het EKOenergie Bestuur kan deze goedkeuringsbevoegdheid voor een welbepaalde tijd en voor een welbepaald gebied delegeren aan andere entiteiten, in het bijzonder aan nationale of regionale milieuverenigingen. Deze entiteiten zijn gebonden door dezelfde verplichtingen als de EKOenergie bestuur, in het bijzonder door de verplichting om andere belanghebbenden te raadplegen.

F. Bioenergie (vast, gasa en vloeibaar)

Elektriciteit geproduceerd in centrales gevoed met biomassa, biogas en vloeibare biomassa komt in aanmerking voor EKOenergie als

1. De elektriciteit geproduceerd is in warmtekrachtkoppeling, zoals gedefinieerd in de Richtlijn 2004/8/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 inzake de bevordering van warmtekrachtkoppeling op basis van vraag naar nuttige warmte binnen de interne energiemarkt. De volumes van de elektriciteit die in warmtekrachtkoppeling geproduceerd zijn worden berekend als

beschreven in bijlage II van die richtlijn.

EN

2. Het rendement (gemiddelde op jaarbasis) van de WKK-proces minimaal 75% is. Het rendement is de som van de elektriciteit en van mechanische energie en de nuttige warmte, gedeeld door de brandstofinvoer die gebruikt is voor de opwekking van warmte in een warmtekrachtkoppelingsproces en brutoproductie van elektriciteit en van mechanische energie. Alle woorden van de formule worden geïnterpreteerd in overeenstemming met de Richtlijn 2004/8/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 inzake de bevordering van warmtekrachtkoppeling op basis van vraag naar nuttige warmte binnen de interne energiemarkt markt⁴.

EN

3. De bio-energie is afkomstig van de volgende bronnen:

a Houtachtige biomassa geoogst in de Europese Economische Ruimte (verder EER), maar met uitzondering van:

- Boomstronken en wortels.
- Houtachtige biomassa geoogst beschermde gebieden: natuurgebieden aangeduid door de autoriteiten, Natura 2000-gebieden en de UNESCO World Heritage sites, tenzij de oogst gebeurd is in overeenstemming met een natuurbeheerplan goedgekeurd door de nationale of regionale natuurbehoudsadministratie.
- Stammen met een diameter borsthoogte (DBH) van meer dan 20 cm. Die stammen kunnen wel gebruikt worden gebruikt als ze niet geschikt zijn voor andere industriële doeleinden om reden van wortelrot (Heterobasidion) of andere pathogenen. Andere uitzonderingen kunnen worden aanvaard door het EKOenergie Bestuur.
- Bosbouwproducten uit landen waar houtkap in de bossen beschikbaar voor levering van hout meer bedragen dan 80% van de jaarlijkse bosaangroei, tenzij kan worden bewezen dat ze afkomstig zijn uit een gebied waar de houtkap minder dan 70% bedraagt van de jaarlijkse bosaangroei. De te gebruiken cijfers zijn de gemiddelden van de beschikbare gegevens over de laatste 5 jaar.

b Gassen afkomstig van anaërobe vergisting van huishoudelijk organisch afval afkomstig uit de EER.

c Gassen afkomstig van anaërobe vergisting van mest afkomstig van de EER.

d Organische resten van de productie processen die plaatsvinden in de EER. Bijv. reststoffen uit de levensmiddelenindustrie of houtverwerkende industrie, bijproducten en afval producten, zoals zaagsel, schors en houtsnippers en black liquor⁵ en andere concentraten.

e Biomassa, andere dan deze afkomstig uit bosbouw, afkomstig uit natuurbeheer in

⁴Nuttige warmte is warmte die wordt geproduceerd om aan een economisch verantwoorde vraag naar warmte of koeling te voldoen. Die vraag mag niet hoger zijn dan de behoefte aan warmte of koeling die anders tegen marktvoorwaarden zou worden ingevuld door andere processen van energieopwekking dan warmtekrachtkoppeling. Het omvat bijvoorbeeld de warmtebehoefte in industriële processen.

⁵ Restproduct uit de papierindustrie

overeenstemming met een overeenstemming met een natuurbeheerplan goedgekeurd door de nationale of regionale natuurbehoudsadministratie.

Het EKOenergie Bestuur kan dezelfde categorieën van biomassa afkomstig uit naburige Europese zones, toestaan na raadpleging van de relevante belanghebbenden. Het besluit zal openbaar zijn. Het gebruik van bestaande bos-en biomassa certificeringssystemen kan helpen om het goedkeuringsproces efficiënter te laten verlopen.

Voor deze paragraaf worden de overzeese gebieden niet beschouwd als een deel van de EER en Zwitserland wordt op gelijke voet gesteld met de EER-landen. Als er andere niet-EER-landen zouden toetreden tot de Europese elektriciteitsmarkt (of indien leveranciers uit dergelijke landen binnenlandse elektriciteit uit bio-energie als EKOenergie op de eigen markt willen brengen) zal elektriciteit uit bio-energie niet worden aanvaard tot het EKOenergie Bestuur heeft beslist over de voorwaarden.

Bijzondere regeling in het geval van meestook

Als een elektriciteitscentrale zowel aanvaarde vormen van biomassa en als andere brandstoffen gebruikt, kan de geproduceerde elektriciteit alleen in aanmerking komen voor verkoop als EKOenergie als tenminste 50% van de totale jaarlijkse brandstofinvoer van de productie-inrichting bestaat uit biobrandstoffen die aanvaardbaar zijn voor EKOenergie.

Als deze eis wordt voldaan, wordt de hoeveelheid elektriciteit die in aanmerking komt voor EKOenergie als volgt berekend:

$$\text{Elektriciteit uit warmtekrachtkoppeling} \times \frac{\text{gebruikte aanvaarde biomassa in het kalenderjaar}}{\text{totale brandstofinput in het kalenderjaar}}$$

Wanneer elektriciteitscentrales gevoed worden door een mix van aanvaarde vormen van biomassa en niet-in aanvaarde vormen van biomassa gelden er speciale regels met betrekking tot de verkoop. Zie 8.4.

Controle van de centrales gevoed met bio-energie

De naleving van de criteria zal ten minste een keer per jaar worden gecontroleerd door

- Dezelfde entiteiten die de biomassa-installaties controleren ten behoeve van de autoriteiten in het kader van de garantie van oorsprong wetgeving, emissiehandel wetgeving en / of steunregeling wetgeving.
- Of door een andere gekwalificeerde externe accountant geaccrediteerd door een lid-organisatie (vol lid) van de Europese Samenwerking voor Accreditatie.
- Het auditrapport moet worden opgestuurd naar het EKOenergie Secretariaat. Zie ook deel 11.4 van deze tekst.

8.4 Hoe weten of de elektriciteit van een bepaalde centrale in aanmerking komt?

Leveranciers hebben informatie nodig over de vraag of een bepaalde productie (bewezen door een Garantie van Oorsprong) voldoet aan de EKOenergie duurzaamheidscriteria. Daartoe zullen zij gebruik maken van de beschikbare informatie op de Garantie van Oorsprong en / of op de EKOenergie website.

Op de Garantie van Oorsprong

In veel landen, en in het bijzonder in deze die het EECS-systeem gebruiken (zie hoofdstuk 10), kan de Garantie van Oorsprong ook bijkomende informatie bevatten, door middel van een zogenaamde ICS-tag (Independent Certification Scheme).

EKOenergie is van plan een overeenkomst te sluiten met de Association of Issuing Bodies (zie hoofdstuk 10), alsook met elk van de entiteiten die Garanties van Oorsprong verstrekken, over de werking van EKOenergie als een ICS. Omdat de duurzaamheidsvoorwaarden van EKOenergie op zodanige wijze geformuleerd zijn dat de producent de vervulling ervan kan aantonen als een feit (bijvoorbeeld een beslissing van het EKOenergie Bestuur), kan de procedure voor het verkrijgen van ICS tag eenvoudig zijn.

Zelfs als de Garantie van Oorsprong geen EKOenergie ICS-tag heeft, bevat die altijd nuttige informatie, zoals de naam en de locatie van de productie-eenheid. Deze informatie kan gecombineerd worden met de beschikbare informatie op de EKOenergie website om te bepalen of de Garantie van Oorsprong in aanmerking komt voor EKOenergie.

Op de EKOenergie website

Het EKOenergie secretariaat zal, in samenwerking met de belanghebbenden, online hulpmiddelen ontwikkelen om de controle te vergemakkelijken:

- Kaarten met beschermde gebieden (zoals vermeld onder 8.3).
- Een regelmatig bijgewerkte online lijst met goedgekeurde installaties (vooral voor die gevallen waar er andere criteria, naast territoriale criteria).
- Niet-limitatieve lijsten van installaties die automatisch in aanmerking (zoals windmolens buiten de beschermde gebieden).
- Niet-limitatieve lijsten van niet-aanvaarde installaties.

Speciale regel voor centrales gevoed met biomassa

De mogelijkheid om een EKOenergie ICS-tag te hebben op de Garantie van Oorsprong, is met name van belang in het geval van installaties die zowel aanvaarde bio-energie als van niet-aanvaarde bio-energie gebruiken (zie 8.3.F)

Zolang dit niet mogelijk is, kunnen leveranciers elektriciteit uit biomassa-centrales alleen als EKOenergie verkopen als de hun licentieovereenkomst hen toelaat om dat te doen. De licentieovereenkomst zal ook specificeren van welke installaties die elektriciteit moet komen.

Datum

De relevante datum voor het bepalen of elektriciteit in aanmerking komt voor EKOenergie, is de datum van de productie van die elektriciteit (datum van de productie als vermeld op de Garantie van Oorsprong, zie ook hoofdstuk 10).

9. KLIMAAT

9.1 Klimaatfonds

Per MWh verkochte EKOenergie moet een bijdrage van minimum 0,10 euro (tien eurocent) gestort worden in het EKOenergie Klimaatfonds. Het Fonds geld zal worden gebruikt om verdere investeringen te stimuleren in hernieuwbare energie en om het aandeel van hernieuwbare energie in de mondiale elektriciteitsproductie te doen toenemen.

Om zo efficiënt mogelijk te werken, zal EKOenergie geen eigen initiatieven opzetten, maar gebruik maken van bestaande mechanismen en instrumenten.

Het EKOenergie Bestuur beslist over het gebruik van het geld van het EKOenergie Klimaatfonds, rekening houdend met de aanbevelingen van de belanghebbenden, en met name de aanbevelingen van de leveranciers, de milieuverenigingen en de EKOenergie Adviesgroep. Mogelijke maatregelen zijn (niet-limitatieve lijst):

- Investerings in hernieuwbare elektriciteitsprojecten in ontwikkelingslanden. Als de ondersteunde projecten zou leiden tot CO₂-kredieten, zullen deze (verhoudingsgewijs) worden geannuleerd om dubbel telling te voorkomen.
- Investerings in hernieuwbare elektriciteitsprojecten in Europese landen met een aanzienlijk potentieel voor de ontwikkeling van hernieuwbare energie, maar met een gebrek aan middelen.
- Kleinschalige projecten voor hernieuwbare energie met een hoge toegevoegde waarde op ecologisch en maatschappelijk vlak.
- De annulering van de Europese ETS-rechten, zodra er tekenen zijn dat er tekorten zijn op de ETS-markt.

Leveranciers kunnen, in samenwerking met de nationale en regionale verenigingen, aan het EKOenergie Bestuur vragen om de bijdragen aan het Klimaatfonds die voortvloeien uit hun verkoop in een bepaald land, te reserveren voor additionele energieprojecten. Deze projecten moeten plaatsvinden in het land van verkoop, en de aanvrager moet bewijzen dat het project een hoge toegevoegde waarde heeft op ecologisch en sociaal vlak. Dergelijke projecten kunnen ook betrekking hebben op energiebesparing, zolang de voordelen kwantificeerbaar zijn.

9.2 EKOenergy Full Power

In de context van groene stroom, hebben specialisten het over additionaliteit als ze verwijzen naar bijkomende hernieuwbare productiecapaciteit of bijkomende CO₂-reductie bovenop wat er zou gebeurd zijn onder de huidige marktomstandigheden en het bestaande wettelijke kader (inclusief overheidssteun).

Een van EKOenergie's antwoorden op de vraag naar 'additionaliteit', is EKOenergie Full Power ('EKOenergie Volle Kracht'). EKOenergie Full Power is EKOenergie met een hogere bijdrage aan het Klimaatfonds. De bijdrage per MWh moet voldoende zijn om het eigen kapitaal te verschaffen voor een investering in een duurzame productiecapaciteit (bij voorkeur zonne-of windenergie) die in staat is om 1 MWh duurzame elektriciteit te produceren tijdens zijn verwachte levensduur. Het exacte bedrag van de bijdrage is afhankelijk van de geselecteerde projecten en zal waarschijnlijk afnemen in de tijd.

10. OORSPRONG, TRACEERBAARHEID EN DUBBELTELLING

10.1 Tracering van elektriciteit

EKOenergie gebruikt de volgende traceringsystemen:

- Garantie van Oorsprong systeem, zoals opgezet in uitvoering van artikel 15 van de richtlijn hernieuwbare energie (Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen).
- Andere "book and claim" systemen kunnen in aanmerking komen voor EKOenergie, indien:
  - o De entiteit verantwoordelijk voor het book and claim systeem, de enige is in een bepaald gebied. Als de entiteit niet aangesteld is door de autoriteiten moet die worden goedgekeurd door het EKOenergie Bestuur
  - o Vastlegging van het principe van annulering als bewijs van levering/verbruik
  - o Dubbeltelling wordt voorkomen, bijvoorbeeld door rekening te houden met annuleringen in de nationale residuele mix
- Dit is bijvoorbeeld het geval met niet-EU-landen die gebruik maken van het EECS-systeem⁶ (European Energy Certificate System), zoals Noorwegen, IJsland en Zwitserland.
- In beginsel moeten de Garanties van Oorsprong⁷ worden geannuleerd in het domein⁸ waar de elektriciteit verbruikt wordt, en het gebruik van de Garanties van Oorsprong moet in overeenstemming te zijn met de nationale wetgeving inzake tracering van elektriciteit en elektriciteitsetikettering.

⁶Het EECS systeem is ontwikkeld door de AIB (Association of Issuing Bodies, www.aib-net.org) en wordt momenteel gebruikt in 15 landen (2013)

⁷In de rest van deze paragraaf, alsook in alle eerdere hoofdstukken en volgende hoofdstukken van deze tekst moeten de woorden "Garanties van Oorsprong" gelezen worden als "Garanties van Oorsprong, en andere traceringscertificaten geaccepteerd door EKOenergie overeenkomstig paragraaf 10.1 van de EKOenergie Tekst.

⁸Een domein is het gebied waar de entiteit die verantwoordelijk is voor de uitgifte, de overdracht en de annulering van Garanties van Oorsprong, actief is. Het is bijna altijd een land.

Alle annuleringen moeten worden gemeld aan RE-DISS/EPED (voor domeinen gekoppeld aan de AIB hub⁹, dit wordt voldaan).

In sommige gevallen aanvaardt EKOenergie ook annuleringen in het domein (land) van productie, voor consumptie in een ander domein. Zie 10.3.

10.2 Invoer en uitvoer

Import en export zijn alleen mogelijk als aan de volgende voorwaarden is voldaan

- De uitgevoerde Garanties van Oorsprong worden verwijderd uit de residuele mix van het exporterende domein.
- In beide domeinen wordt de residuele mix berekend door een officieel aangewezen orgaan en in overeenstemming met de aanbevelingen van RE-DISS/EPED.
- De importerende en exporterende domein hebben een verplichte elektriciteitsetikettering in lijn met de aanbevelingen van RE-DISS/EPED.
- Beide domeinen verstrekken transparante invoer/uitvoer statistieken aan RE-DISS/EPED. Voor domeinen gekoppeld aan de AIB hub, is aan deze verplichting voldaan.

10.3 Annulering in ander land dan het land van verbruik

Garanties van Oorsprong kunnen ook worden geannuleerd in het domein van de productie ten behoeve van de consumptie elders (zogenaamde 'ex-domain cancellation'), maar alleen in de volgende gevallen:

- Annulering van Garanties van Oorsprong in domeinen (landen) gekoppeld aan de AIB-hub (zie voetnoot 8), voor het verbruik in domeinen (landen) die niet aan de AIB-hub gekoppeld zijn. Dit wordt aanvaard omdat de export van de hernieuwbare elektriciteit in aanmerking wordt genomen bij de berekening van de residuele mix door RE-DISS/EPED).
- Annuleringen van Garanties van Oorsprong in landen die niet aan de AIB-hub gekoppeld zijn, is alleen mogelijk na goedkeuring door het EKOenergie Bestuur. Die goedkeuring kan alleen gegeven worden als dubbeltellingen uitgesloten zijn en als het annulerende domein RE-DISS/EPED op de hoogte brengt van de hoeveelheid en het type van de geannuleerde Garanties van Oorsprong, opgedeeld per land van consumptie. De beslissing van het EKOenergie Bestuur om "ex-domain cancellations" toe te laten in landen die niet gelinkt zijn aan de AIB-hub, moet land per land genomen worden, moet in de tijd beperkt worden en mag voor dergelijke landen geen reden worden om niet toe te treden tot een pan-Europees systeem voor de uitwisseling van gegevens.

---

⁹De AIB-hub verbindt de nationale Garantie van Oorsprong-systemen die eraan gekoppeld zijn, en stelt deze in staat om met elkaar te communiceren en om certificaten uit te wisselen. De hub wordt beheerd door de Association of Issuing Bodies (www.aib-net.org).

10.4 Interpretatie en communicatie

Het EKOenergie Bestuur beslist over de interpretatie van deze criteria. Een lijst met geaccepteerde domeinen zullen beschikbaar zijn op www.ekoenergy.org. De website zal ook aangeven tussen welke domeinen in- en uitvoer mogelijk is (voor EKOenergie), en welke domeinen Garanties van Oorsprong kunnen annuleren voor verbruik van EKOenergie in andere domeinen.

Addition agreed on 7 August 2015

EKOenergy accepts the I-REC system as a valid tracking system for EKOenergy with the following specifications/limitations:

- We only allow sales of green electricity in the same country as where the electricity has been produced.*
- The certificates have to be used/cancelled within 1 year after the production of the electricity. (as is the case in Europe; I think this is covered by the I-REC rules as well, but not explicitly)*
- The recognition of the I-REC system as a tracking system for EKOenergy can be withdrawn anytime with a two-year notice.*
- The same MWh cannot be used at the same time in the carbon offsetting market.*

11. AUDITING EN VERIFICATIE

11.1 Wie kan auditen en hoe?

Feiten en cijfers die niet gecontroleerd zijn door de Europese, nationale of regionale autoriteiten, moeten worden gecontroleerd door een externe auditor zoals gedefinieerd in Richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen.

In landen die geen lid zijn van de Europese Economische Ruimte moet de controle gebeuren door een auditor die alle voorschriften van de International Standards on Auditing volgt, en die op voorhand aanvaard is door het EKOenergie Bestuur.

De audit zal worden gebaseerd op een checklist opgesteld door het EKOenergie Secretariaat.

Alle opportuniteiten om deze verificatie zo eenvoudig mogelijk te maken (in het bijzonder door gebruik te maken van de bestaande instrumenten, procedures en controles) zullen benut worden.

11.2 Wie moet gecontroleerd worden en waarvoor?

A. Elektriciteitsleveranciers

Een externe auditor controleert de leveranciers van EKOenergie en checkt of:

- De hoeveelheid en de aard van de geleverde EKOenergie (opgedeeld per bron van productie en land van herkomst) overeenkomt met de door de leverancier geannuleerde Garanties van Oorsprong. Zowel de leverancier als de auditor zullen alle nodige informatie om te bepalen of de garantie van oorsprong in aanmerking komt voor EKOenergie of niet, op de Garantie van Oorsprong zelf en/of op de EKOenergie website vinden.
- REDISS / EPED op de hoogte gebracht is van de annulering, in overeenstemming met hoofdstuk 10 van deze tekst. Dit geldt alleen voor annuleringen in domeinen (landen) die niet gekoppeld zijn aan de AIB-hub.
- De bijdrage om het werk van EKOenergie te financieren (zie 7.3), overeenkomt met de hoeveelheid verkochte EKOenergie.
- De bijdrage aan het Milieufonds (zie 8.3.C) overeenkomt met de hoeveelheid verkochte EKOenergie hydroelectriciteit. De auditor controleert ook de naleving van beloftes in verband met betalingen van hogere bijdragen dan het voorgeschreven minimum.
- De bijdrage aan het Klimaatfonds (zie hoofdstuk 9) overeenkomt met de hoeveelheid verkochte EKOenergie elektriciteit. De auditor controleert ook beweringen over betalingen bovenop het voorgeschreven minimum. De verkoop van EKOenergie Full Power moeten apart vermeld worden (hoofdstuk 9.2).

B. Leveranciers van Garanties van Oorsprong in het geval van een niet-gebundelde¹⁰ aankoop

EKOenergie is een label voor elektriciteit geleverd aan de eindverbruiker. Geen label voor Garanties van Oorsprong. Als consumenten de elektriciteit niet-gebundeld kopen (elektronen van één leverancier, Garanties van Oorsprong van een ander), ontstaat EKOenergie op de plaats van verbruik. Om praktische redenen is het zinvol om de audit te organiseren op het niveau van de aanbieders van de Garanties van Oorsprong in plaats van op de plaats waar de fysieke elektriciteit gecombineerd wordt met Garanties van Oorsprong (dat wil zeggen de plaats van verbruik). Aanbieders van Garanties van Oorsprong hebben directe toegang tot alle informatie, ze weten hoe ze aan alle criteria te voldoen en zij gegevens combineren, en dus gebruik maken van schaalvoordelen. Bovendien hebben de onderdelen die zij verkopen (dat zijn dus de Garanties van Oorsprong) alleen maar waarde voor de consument in combinatie met fysieke elektriciteit. Daarom zal een externe auditor in het geval van niet-gebundelde aankoop de leverancier van Garanties van Oorsprong controleren en na gaan of:

- De hoeveelheid en de aard van de geleverde EKOenergie (opgedeeld per bron van productie en land van herkomst) overeenkomt met de door de leverancier geannuleerde Garanties van Oorsprong. Zowel de leverancier als de auditor zullen alle nodige informatie om te bepalen of de garantie van oorsprong in aanmerking komt voor EKOenergie of niet, op de Garantie van Oorsprong zelf en/of op de EKOenergie website vinden.
- REDISS / EPED op de hoogte gebracht is van de annulering, in overeenstemming met hoofdstuk 10 van deze tekst. Dit geldt alleen voor annuleringen in domeinen (landen) die niet gekoppeld zijn aan de AIB-hub.
- De bijdrage om het werk van EKOenergie te financieren (zie 7.3), overeenkomt met de hoeveelheid verkochte EKOenergie.

¹⁰Niet-gebundelde aankoop houdt in dat de consument de fysieke stroom los van de Garantie van Oorsprong koopt.

- De bijdrage aan het Milieufonds (zie 8.3.C) overeenkomt met de hoeveelheid verkochte EKOenergie hydroelectriciteit. De auditor controleert ook de naleving van beloftes in verband met betalingen van hogere bijdragen dan het voorgeschreven minimum.
- De bijdrage aan het Klimaatfonds (zie hoofdstuk 9) overeenkomt met de hoeveelheid verkochte EKOenergie elektriciteit. De auditor controleert ook beweringen over betalingen bovenop het voorgeschreven minimum. De verkoop van EKOenergie Full Power moeten apart vermeld worden (hoofdstuk 9.2).

11.3 Follow up

De leverancier moet de audit overmaken aan het EKOenergie secretariaat, 1 maal per jaar, en niet later dan 30 juni (voor de verkoop van het voorgaande kalenderjaar).

Het EKOenergie Secretariaat kan (op eigen kosten van EKOenergie) aanvullende verificaties en controles organiseren. De voorwaarden en de procedure zullen worden gespecificeerd in de Licentieovereenkomst.

11.4 Jaarlijkse audits voor centrales die bioenergie gebruiken

De naleving van de criteria van 8.3.F zullen ten minste één keer per jaar worden gecontroleerd door

- Dezelfde entiteiten die de biomassa-installaties controleren ten behoeve van de autoriteiten in het kader van de regelgeving met betrekking tot Garantie van Oorsprong, de missiehandel of de subsidies voor hernieuwbare elektriciteit.
- Of door een andere gekwalificeerde externe auditor geaccrediteerd door een lidorganisatie van het Europese Samenwerking voor Accreditatie (vol lid).

De controle heeft betrekking op:

- De totale elektriciteitsproductie.
- De totale warmteproductie.
- De totale brandstofput, de samenstelling en de calorische waarde van elk van de gebruikte brandstoffen.
- De efficiëntie van het WKK-proces.
- De hoeveelheid en de aard van biomassa input die in aanmerking komen voor EKOenergie.

De audit moet naar het EKOenergie secretariaat opgestuurd worden.

De EKOenergie secretariaat kan (op eigen kosten) aanvullende controles organiseren. Merk op dat dit geen EKOenergie controle is, en dat hiermee geen EKOenergie verleend wordt aan de centrale. Het is slechts een van de eisen die moet worden voldaan om de elektriciteit afkomstig van een dergelijke centrales te kunnen verkopen als EKOenergie. Zie hoofdstuk 8.3.F

12. HOE EKOENERGIE VERKOPEN?

Leveranciers die EKOenergie willen verkopen, moeten de EKOenergie Licentie-overeenkomst (te vinden op www.ekoenergy.org) invullen, ondertekenen en opsturen naar het EKOenergie Secretariaat. Leveranciers kunnen beginnen met de verkoop van EKOenergie zodra EKOenergie diezelfde overeenkomst ondertekend en teruggestuurd heeft. Ze moeten alle voorwaarden van deze overeenkomst naleven.

Leveranciers van Garanties van Oorsprong die hun klanten willen helpen om aan de EKOenergie eisen te voldoen, moeten de 'License Agreement for unbundled sales' (te vinden op www.ekoenergy.org) invullen, ondertekenen en opsturen naar het EKOenergie Secretariaat. Ze kunnen de EKOenergie naam en het EKOenergie logo beginnen gebruiken van zodra EKOenergie diezelfde overeenkomst ondertekend en teruggestuurd heeft. Ze moeten alle voorwaarden van deze overeenkomst naleven.

Het EKOenergie Secretariaat zal zorgen voor de naleving van de voorwaarden van de Licentieovereenkomst en de bijlagen.

13. BIJDLAGEN

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van eerder genoemde bijdragen.

Voor elke megawattuur verkocht als EKOenergie, betaalt de leverancier minimum 0,08 euro (acht eurocent) aan de EKOenergie organisatie, om de activiteiten van het netwerk en de promotie-acties voor hernieuwbare elektriciteit te financieren.

Als er meer dan 250 GWh EKOenergie wordt verkocht aan dezelfde eindgebruiker, moet deze bijdrage niet betaald worden voor het gedeelte boven 250 GWh. (Zie ook hoofdstuk 6)

Voor elke megawattuur verkocht als EKOenergie, moet een bijdrage van minimum 0,10 euro (tien eurocent) gestort worden in het EKOenergie Klimaatfonds. (Zie ook hoofdstuk 9)

Voor elke megawattuur verkocht als EKOenergie waterkracht, moet een bijdrage van minimum 0,10 euro (dat wil zeggen tien eurocent) gestort worden in het EKOenergie Milieufonds. (Zie ook hoofdstuk 8.3.C)

14. NAAM EN LOGO

EKOenergie gebruikt het volgende logo:

Zie ook www.ekoenergy.org/about-us/logo

De gangbare naam is EKOenergy. Afhankelijk van de taal van de regio, kunnen varianten worden gebruikt. Bijv.

EKOenergi: Deens, Noors, Zweeds,

EKOenergia: Baskisch, Catalaans, de Estse, de Finse, Italiaans, Hongaars, Pools, Portugees, Slowaaks

EKOenergía: Spaans

EKOenergie: Tsjechisch, Nederlands, Duits, Luxemburgs, Roemeens

EKOénergie: Frans

EKOenerji: Azeri, Turks

EKOenergija: Bosnisch, Kroatisch, Litouws, Kroatisch, Sloveens

EKOenergija: Lets

EKOenergija: Albanees

EKOenerxía: Galicische

EKOorka: IJsland

EKOэнергия: Wit-Rusland, Kazachstan, Russisch, Oekraïens

EKOенергия: Bulgaars

EKOенергија: Macedonisch, Servisch

EKOενέργεια: Grieks

Andere namen en / of logo's kunnen worden aanvaard door het Secretariaat, voor een bepaalde regio of voor een bepaald product van een bepaald bedrijf.

15. HERZIENING VAN DE CRITERIA

EKOenergie is een levende standaard. Naarmate de kennis en de ervaring evolueren, zal ook EKOenergie evolueren. Elke belanghebbende of geïnteresseerde kan om het even wanneer opmerkingen maken over EKOenergie's criteria, of kan een criteriawijziging voorstellen. Hiervoor kan contact opgenomen worden met het EKOenergie Bestuur.

Alle herzieningen zullen gebeuren volgens de regels die door de ISEAL Code van Goede Praktijken voor het opstellen van sociale standaarden en milieustandaarden.

Binnen 3 jaar na de lancering, zal EKOenergie in het bijzonder volgende aspecten evalueren:

- Het beleid met betrekking tot beschermde gebieden. EKOenergie zal nagaan of het nodig is om onder andere gebieden op te nemen in de lijst, zoals deze aangewezen ter uitvoering van de Overeenkomst inzake de bescherming van populaties van Europese vleermuizen, EUROBATS, 1991 en de Ramsar-conventie.
- De voorschriften voor elektriciteit uit biomassa-centrales.
- De regels voor elektriciteit uit waterkracht.